

Iz teh vzrokov tedaj, in ker ima ta raba in ta sestava v staroslovenščini svojo podslombo, ali še boljše rečeno, svoj izvirek, in se le v tem razlikuje, da so Staroslovenci prvi predlog (na) okrajševali; (v „n“) po sedanji rabi se pa zadnji (iz) okrajševa, mislim, da bi ne bilo napčno, ako bi se gospodje pisatelji rabe te oblike poprijeli, saj se tajiti ne dá, da brez izraza, ki ta pomen zaznamuje („naz“), bil bi naš bogati slovenski jezik v tem oziru vendar-le pomanjkljiv.

Toliko tedaj o tem predlogu g. pisateljem za posnémo, ali saj za blagovoljni prevdarek.

Zdaj pa nekoliko o tukajšnjem krajepisji.

(Konec prihodnjič.)

Družba sv. Mohora.

Visoki duh Slomšekov se čedalje krepkejšo med Slovenci oživlja. Družba sv. Mohora, ta nježna hčerka nepozabljivega nam Slomška, nas je ravnokar razveselila s šesterimi prelepimi bukvami; te so:

1. *Življenje svetnikov in svetnic Božjih s zalimi podobami*, po najboljših virih spisal dr. Jože Rogač, kaplan v Dobrépoljah; 1. snopič obsega mesec januar in pol meseca februarja, 208 strani v veliki osmerki.

2. *Prilike patra Bonaventura* v pojasnovanje raznih verskih in nraavnih krščanskih resnic, prosto poslovenil A. Lésar, profesor više ljubljanske realke; prvi ta del obsega 38 prilik na 7 pôlah, v mali osmerki; iz vvida razvidimo, da bode sledil tudi 2. del, ki bode obsegal 54 prilik Šampijona Nilona, kateri je nadaljeval to, kar je bil p. Bonaventura pričel.

3. in 4. „*Slovenskih večernic*“ 13. in 14. zvezek z raznovrstnimi, podučnimi in kratkočasnimi spisi raznih pisateljev.

5. *Kortonica, koroška deklica*, spisal Jan. Cigler, fajmošter v Višnjigori; tej povesti je bilo prisojenih 100 gold. za darilo.

6. *Koledarček za 1867. leto*; razdeljen je na tri dele; prvi obsega navadne koledarske stvari z družbinimi postavami in vodili; drugi imenik družb. udov in oznanil; tretji pa podučno berilo s kitico slovenskih pesem.

Vse šestere knjige obsegajo tvarino, namenu te družbe popolnoma primerno, ter so pisane v lepem gladkem, čistem in lahko umevnem jeziku, česar so nam porok znani pisatelji in neutrudljivi prof. A. Janežič, družbin tajnik in vredovalec njenih knjig.

Pri naznanilu teh knjig bodi nam dovoljeno še par besedic spregovoriti o družbi sv. Mohora, o njenem daljnem pospeševanju in o Matici slovenski.

Kako je mogoče za en goldinarček izdati toliko knjig, kolikor jih je letos izdala družba sv. Mohora? — To vprašanje se gotovo sili vsakemu, kdor je videl te knjige. Na to vprašanje nam jasno odgovoré družbina oznanila v 2. koledarčkovem delu, iz kterega pozvedamo, da ima ta družba 3787 letnih in 199 dosmrtnih, torej skupaj 3980 udov, tako da je smela letos potrošiti 4166 gold. 74 kr. Evo, kaj z družjenje premore! Kdor pogleda le za 3 leta nazaj, ko je imela družba 1522 (ljubljska dekanija le 25, letos 266) letnih udov, in je smela potrošiti le 2036 gold. 94 kr., ta se ne bode čudil, da je takrat polovico manj mogla izdati knjig. — In kolikor dalje nazaj gremo, toliko manj knjig je izdajala, ker je štela toliko manj udov. Iz tega je jasno, da bode toliko več knjig izdajala, kolikor več udov bode imela. Torej rodoljubi na noge, in pospešujte marljivo to družbo. Zlasti prosimo čast. rodoljubne duhovščine, da razjasnuje vernim Slovencem njen namen, njeno korist, zdi se nam, da je po nekterih krajih vendar še premalo udov. Kaj lepa prilika, ljud-

stvo seznaniti s to družbo, bila bi duhovščini o godu sv. Mohora in Fortunata (12. julija), ki sta prva, in sicer že 63. leta po Krist. rojstvu luč sv. vere prižigala Slovencem, in sta tudi patrona ljubljanske škofije.

Škoda, da blaga ta zavest čedalje bolj gine med nami, temu je gotovo pripomoglo tudi to, da se na novi podobščini vélikega oltarja stolne naše cerkve več ne nahajate sliki prvih naših apostolov. Zakaj ste se neki izpustili? Tega ne vemo, želimo si ju pa nazaj. Naj se ta naša želja ne prezira, kadar pride do tega, da se bode nova podoba napravljala! Pa tudi vsaki ud naj si šteje za dolžnost, da jo pospešuje. Ko bi vsak dosedanji ud le enega pridobil, — in to morda ni nemogoče, štela bi ta družba prihodnje leto že 7960 udov. Koliko bi se še le potem moglo lepih in koristnih knjig spraviti na dan. Prav tje je meril visoki duh bogo- in rodoljubnega Slomška, ki je vstanovil to družbo. Bodi mu slava na veke!

„Ko bi naša Matica tudi toliko knjig izdajala, hotel bi tudi njen ud biti!“ Tako smo te dni slišali marsikoga modrovati se. Kdor rast Mohorjeve družbe opazuje, ta bode kmalu spoznal, da se izdavanje knjig ravná po denarjih, ti pa po številu udov. Toraj le obilnejše pristopajte tudi k Matici, pa bode tudi ona čedalje več knjig spravila na dan. Mi smo prav te misli, katero je dopis iz Haloz v predzadnjem listu „Slovenca“ izrekel, namreč, da vsak izobražen Slovenec more utrpjeti vsako leto 3 goldinarje, da je daruje tema blagima družbama, saj se dajo kje drugej prihraniti.

Naj izustimo še en svét družbi sv. Mohora in njenim udom. Ali ne bi bilo boljše, vpisovanje in plačevanje tako vrediti, da bi udje letni donesek za prihodnje leto plačevali takrat, ko prejmejo knjige prejšnjega leta? To bi tudi dekanijskim predstojnikom in družbinemu odboru jako polajšalo posel. V ta namen bi pa družba sv. Mohora morala precej s knjigami razposlati vpisovalne pôle. Po tej poti bi se pa tudi v okom prišlo nezgodi, ki se je družbi, ali prav za prav udom pripetila s tem, da je bilo letos nekterih knjig premalo tiskanih, da toraj vsi udje ne morejo dobiti vseh letošnjih šesterih knjig.

Kdor se je v družbo sv. Mohora vpisal pri meni, ta naj blagovoli po knjige poslati, in ako mu je mogoče, za prihodnje leto plačati letnino.

A. Lésar,

profesor in predstojnik ljublj. dekanije.

Ozir po slovanskem svetu.

Etnografična (narodopisna) razstava v Moskvi na Ruskem.

Prihodnje leto 1867. se začne razstava (izložba) v Moskvi. Velike zanimivosti je ta izložba vzlasti Slovanom, ki so dozdej le priliko imeli, pošiljati izdelke svoje v Pariz, London, Hamburg itd., a na slovanski svet še ne, — zdaj pa se jim lepa prilika ponuja, da v jako zanimivo izložbo morejo poslati iz svojih krajev to in uno.

Ta narodopisna izložba, ktera ima biti temelj stalnemu muzeju v Moskvi, posvečenemu vsem vrstam narodopisja (etnografije) in človekoznanstva (antropologije), ima dvojni namen: prvi je, da po njej bode občinstvo (ljudstvo) upoznalo različne stanovnike ruskih pokrajin, življenje njih in njih vnanjstvo; drugi namen pa je, da se sestavi gradivo k učenju antropologije (človekoznanstva), ki je sedanji čas zeló potrebna.

Zato se ozira izložbeni odbor 1) na vse, kar utegne mikavno biti ne samo občinstvu, ktero se pobleže ali